

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح افزایش کارآمدی شوراهای اسلامی استانها»

مقدمه

این طرح با هدف تقویت شوراهای اسلامی استانها تهیه شده است. نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی در چارچوب این طرح برای تقویت شورای استان موادی را در حوزه اختیارات و وظایف شورای استان، چگونگی تأمین بودجه، انتخاب اعضای شورای استان و صلاحیت‌های اعضای شورای استان و نیز اختیارات شورای عالی استانها پیشنهاد کرده‌اند.

ارزیابی طرح پیشنهادی

۱. مهمترین ویژگی این طرح، افزایش اختیارات قانونی شورای استان است. در قانون موجود وظایف و اختیارات شورای استان محدود به بررسی مسائل و مشکلات استان و ارائه پیشنهادهای لازم به شورای عالی استانها و نظارت به حسن اجرای تصمیمات شورای عالی استانها و ایجاد و ارتباط و هماهنگی میان شوراهای شهرستان در حدود استان است و این اختیارات و وظایف، ماهیت الزام‌آور برای نهادها و سازمان‌های دولتی دیگر ندارد، اما در طرح موجود اختیارات تعریف شده ماهیت الزام‌آور برای نهادهای دیگر داشته و باعث می‌شود شورای استان از یک نهاد مشورتی و غیرمؤثر به نهادی نظارتی قوی و مؤثر در سطح استان تبدیل شود. البته در این افزایش اختیارات شوراهای این نکته را مد نظر قرار داد که این افزایش اختیارات باید متناسب با واقعیات شوراهای باشد.

۲. در قانون فعلی شوراهای، اعضای شورای استان از اعضای شوراهای شهرستانهای تابعه انتخاب می‌شوند و خود اعضای شورای شهرستانها نیز منتخب نمایندگان شوراهای اسلامی شهرها و بخشهای واقع در محدوده آن شهرستان هستند، اما در طرح موجود، اعضای شورای استان به‌طور مستقیم از نمایندگان شورای شهر و روستاهای واقع در محدوده آن شهرستان انتخاب شده و واسطه‌ای به نام شورای شهرستان وجود نخواهد داشت و این باعث می‌شود که اعضای شورای استان به نمایندگان مستقیم مردم یعنی شوراهای شهر و روستاهای واقع در استان پاسخگو باشند.

۳. در قانون فعلی ملاک انتخاب اعضای شورای استان، ملاک جمعیتی نبوده و هر شهرستان در حالت طبیعی خود یک عضو در شورای استان خواهد داشت، اما در طرح مذکور ملاک انتخاب اعضای شورای استان ملاک جمعیتی بوده و هر شهرستان متناسب با جمعیت خود، نماینده‌ای در شورای استان خواهد داشت و این باعث می‌شود که عدالت بین شهرستانهای یک استان برقرار گردد.

۴. برخلاف قانون فعلی شوراهای که عضویت در آنها افتخاری بوده و شغل محسوب نمی‌شود، در این طرح عضویت در شورای استان شغل محسوب شده و دولت مکلف است ردیفی مستقل در بودجه سالیانه کشور به شورای استان اختصاص دهد. این تقویت شورای استان را به همراه خواهد داشت زیرا زمانی می‌توان به تقویت شورای استان امیدوار بود که افزایش اختیارات قانونی همراه با اختصاص اعتبارات مالی و بودجه‌ای باشد. البته اختصاص ردیف مستقل برای شورای استان در بودجه سالیانه کشور مغایر با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی بوده، زیرا این طرح متضمن ایجاد بار مالی بر بودجه عمومی بوده و منابع درآمدی برای تأمین این بار مالی در این طرح مشخص نشده است.

نتیجه‌گیری

هرچند به این طرح ایرادها و انتقادهایی وارد است، اما به‌طور کلی این طرح موجب تقویت شورای استان خواهد شد. در صورت رفع این ایرادها می‌توان امیدوار بود که با تقویت شورای استانها شاهد پاسخگویی و کارآمدی دستگاههای اجرایی در سطح استان بوده و مانع گسیل سیلی از خواسته‌ها و نارضایتیها به مرکز گردد. از این رو پیشنهاد می‌شود که طرح برای بررسی مجدداً به کمیسیون بازگردانده شده و در دستور قرار گیرد و از رد طرح که فرصتی برای ارتقا و کارآمدی شوراهای اسلامی است خودداری شود.